

**УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
ФАКУЛТЕТ „МЕЖДУНАРОДНА ИКОНОМИКА И ПОЛИТИКА“
КАТЕДРА „ЧУЖДИ ЕЗИЦИ И ПРИЛОЖНА ЛИНГВИСТИКА“**

УТВЪРЖДАВАМ,

ЗАМ.-РЕКТОР ПО НИД и МС: /п/

/доц. д.ик.н. Михаил Мусов /

ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**за конкурс за докторантура в УНСС
по руски език**

На изпита по чужд език кандидатите трябва да покажат своите езикови умения и навици по четене, слушане и говорене и знанията си по лексика, граматика, словообразуване и терминология, доказвайки, че са комуникативно адекватни на съответния чужд език по общи и професионални теми, както и че могат да ползват оригинална специализирана литература без речник.

Кандидатите трябва да подготвят предварително 100 стр. оригинална литература от 1 или повече източници в конкретната научна област, с която им предстои да се занимават. Литературният източник следва да бъде предварително одобрен с подписа на председателя или член на изпитната комисия.

Изпитът е само устен и включва следните елементи:

1. Разбиране при четене на познат текст и комуникативност – един от екзаминаторите определя пасаж за четене и устен превод от подготвения литературен източник със специализирана тематика от съответната професионална област. На кандидата могат да бъдат поставени въпроси от областта на трансформационната граматика, лексикалната и граматическа синонимия и др. От кандидатите се изисква най-вече практическо познаване на съответната граматика и лексикология на чуждия език.

2. Разбиране при слушане и говорни умения.

2.1. отговор на 2-3 формулирани от комисията въпроса върху оригиналния текст с изказване на собствено становище.

2.2. беседа на чуждия език между членовете на изпитната комисия и кандидата, в която той представя себе си, научните си и академични интереси и професионалните си планове.

3. Разбиране при четене на непознат текст в обем от 20 реда на обществено-политическа и общо-икономическа тематика - устен превод от чужд на български език.

Времетраене на изпита: 20 мин. за кандидат.

Грамматически и синтаксически категории

1. Система на имената в руски език /съществително име - род, число, склонение, падеж/.
2. Прилагателно име. Склонение.
3. Местоимения – видове. Склонение.
4. Числителни имена. Склонение.
5. Глагол – вид, спрежение.
6. Модалност /глаголни наклонения/.
7. Време на глагола.
8. Залог на глагола – деятелен и страдателен.
9. Безлични глаголни форми /инфинитив/.
10. Безлични глаголни форми /причастие, деепричастие/.
11. Наречие.
12. Предлог. Съюз.
13. Пряка и непряка реч.
14. Изречение. Видове прости и сложни изречения.
15. Особенности на научната реч. Научна терминология.

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

От кандидатите се изисква да владеят практически граматическия материал от изпитната програма, а не да дефинират граматическите категории. Изпитната програма предполага наличие на навици и умения за образуване, словоизменение, употреба, както и за адекватен превод на български език.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

Лопатин В.В., Милославский, Шелякин М.А. Современный русский язык. Словообразование. Морфология. М., 1989

Современный русский язык. Под ред. В.А. Белошапковой. 2-е изд. М., 1989; 3-е изд. М., 1997 и др. изд.

Фомина М.И. Современный русский язык. Лексикология. М., 1978; 1983; 1990 и др. издания

Камынина А.К. Современный русский язык. Морфология. М., 1999

Современный русский литературный язык. Под ред. Городиловой Г.Г., Нечаевой А.И., Москва, Дрофа, 2010.

Ръководител катедра

“ЧУЖДИ ЕЗИЦИ И ПРИЛОЖНА ЛИНГВИСТИКА“: /п/